EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 27.5.2013
COM(2013) 309 final

2013/0161 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om fastställande av Europeiska unionens ståndpunkt i Världshandelsorganisationens Tripsråd angående begäran om förlängning av övergångsperioden enligt Tripsavtalets artikel 66.1 för de minst utvecklade länderna

MOTIVERING

1. INLEDNING

Från det att Världshandelsorganisationens (WTO) avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Tripsavtalet) antogs 1994 var de minst utvecklade länderna (MUL) enligt avtalets artikel 66.1 undantagna från de flesta skyldigheterna enligt avtalet under tio år, utöver det initiala allmänna undantaget för alla WTO-medlemmar på ett år. I samma artikel fastställs även en möjlighet till ytterligare förlängning av denna period efter en vederbörligen motiverad begäran. Undantaget förlängdes 2005 efter en särskild begäran från de minst utvecklade länderna fram till den 1 juli 2013.

Med anledning av att denna period snart kommer att löpa ut ingav Haiti den 5 november 2012 på gruppen av minst utvecklade länders (MUL-gruppen) vägnar en formell begäran om en förlängning av övergångsperioden (se WTO-dokumentet IP/C/W/583). I stället för att begära en särskild förlängning fastställd i ett antal år, har MUL-gruppen denna gång begärt ett undantag tills de inte längre är ett av de minst utvecklade medlemsländerna[1].

Bakgrunden till MUL-gruppens begäran sammanfattas nedan.

2. SAMMANFATTNING

I Tripsavtalets ingress erkänns de minst utvecklade ländernas särskilda behov av största möjliga flexibilitet vid det nationella genomförandet av lagar och andra författningar så att de kan skapa en sund och livskraftig teknisk grundval. Dessutom gavs de minst utvecklade länderna en övergångsperiod på tio år från 1995 för att tillämpa de flesta av skyldigheterna enligt Tripsavtalet. Övergångsperioden kunde förlängas på begäran, och 2005 begärde de minst utvecklade länderna en förlängning med 15 år och fick slutligen en förlängning med sju och ett halvt år, till den 1 juli 2013. Dohaförklaringen om Tripsavtalet och folkhälsa hade under tiden redan förlängt perioden för de minst utvecklade länderna att följa bestämmelser om patent och dataskydd för läkemedel till 2016.

En av de frågor som diskuterades inför 2005 års beslut att förlänga tidsfristen för att uppfylla skyldigheterna enligt Tripsavtalet var om förlängningen borde ges land för land eller till gruppen som helhet. Den slutliga överenskommelsen gav förlängningen till alla de minst utvecklade länderna som en grupp. När Tripsrådet beviljade 2005 års förlängning inrättade man också ett förfarande för att hjälpa de minst utvecklade länderna att genomföra Tripsavtalet i sina nationella regelverk för immateriella rättigheter. Tripsrådet uppmanade de minst utvecklade länderna att ange sina prioriterade behov av tekniskt och ekonomiskt samarbete och uppmanade de utvecklade länderna att bidra till att möta de behoven. Dessutom uppmanades till ökat samarbete med Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo) och andra relevanta internationella organisationer. Tyngdpunkten låg på varje minst utvecklat lands enskilda prioriteringar och på att se till att dessa behov verkligen uppfylldes.

Som ett exempel på erkännande av nyttan av immateriella rättigheter för utveckling, förklarade ministrarna vid det förberedande regionala mötet för Afrika i Dar es Salaam i mars 2013, inför ministrarnas årliga översyn i FN:s ekonomiska och sociala råd, att beslutsfattare i Afrika borde öka sina ansträngningar för att utveckla sina rättsliga och politiska ramar, däribland på området för immateriella rättigheter, för att kunna utnyttja regionens potential.

[1] Den föreslagna texten till Tripsrådets beslut har i meddelandet från MUL-gruppen följande lydelse: ”De minst utvecklade medlemsländerna ska inte vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna i avtalet, med undantag för artiklarna 3, 4 och 5, tills de inte längre är ett av de minst utvecklade medlemsländerna.”

Att ytterligare skjuta upp genomförandet av Tripsavtalet kan således minska tillväxtmöjligheterna för de minst utvecklade länderna. En obestämd tidsplan skulle också ta bort en del av incitamentet för att överhuvudtaget arbeta för att genomföra avtalet. Faktumet kvarstår dock att en del av de minst utvecklade länderna har gjort större framsteg än andra i genomförandet av avtalet. Med tanke på detta är en begränsad förlängning godtagbar. En begränsad förlängning bör åtföljas av ytterligare riktat tekniskt bistånd, som EU tidigare har bidragit mycket med. Dessutom skulle en heltäckande analys av hur långt genomförandet kommit i praktiken i varje minst utvecklat land vara av nytta för att ge en tydlig lägesbild och på så sätt göra en prioriterad och effektiv hjälp möjlig.

För att undvika att diskussionen inom WTO avlägsnar sig från sakfrågan bör ett nytt beslut om förlängning av undantaget följa den allmänna strukturen av 2005 års beslut. Av särskild vikt är att de minst utvecklade länderna har åtagit sig att under övergångsperioden inte sänka den nivå på skyddet för immateriella rättigheter som redan fanns i landet. Det nu aktuella beslutet om ett allmänt undantag för de minst utvecklade länderna från att genomföra Tripsavtalet bör dessutom skiljas från Tripsrådets beslut av den 27 juni 2002 om en förlängning av övergångsperioden för de minst utvecklade länderna för vissa skyldigheter i fråga om läkemedel.

3. REKOMMENDATION

Som ett svar på MUL-gruppens begäran rekommenderar kommissionen att Europeiska unionens råd fastställer unionens ståndpunkt enligt följande: De minst utvecklade medlemsländerna bör inte vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna i Tripsavtalet, med undantag för artiklarna 3, 4 och 5, under en period som inte är längre än den förlängning som tidigare beviljades 2005, eller fram till dess att de upphör att vara ett av de minst utvecklade medlemsländerna, beroende på vad som infaller först. Under denna tid ska vederbörlig hänsyn tas till hur långt genomförandet av Tripsavtalet kommit i de olika minst utvecklade länderna, och hur ytterligare tekniskt stöd kan ges för att åtgärda brister, med huvudsaklig inriktning på områden med störst omedelbar nytta. Under den här förlängningsperioden bör de minst utvecklade länderna inte sänka sin befintliga nivå på skyddet för immateriella rättigheter under de normer som fastställs i Tripsavtalet.

2013/0161 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om fastställande av Europeiska unionens ståndpunkt i Världshandelsorganisationens Tripsråd angående begäran om förlängning av övergångsperioden enligt Tripsavtalets artikel 66.1 för de minst utvecklade länderna

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 207.4 och 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Den 5 november 2012 begärde Haiti, på gruppen av minst utvecklade länders vägnar, formellt en förlängning av övergångsperioden för genomförandet av Världshandelsorganisationens (WTO) avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips), i enlighet med artikel 66.1 i det avtalet.

(2) Den nu gällande övergångsperioden kommer att löpa ut den 1 juli 2013, i enlighet med Tripsrådets beslut av den 29 november 2005 (IP/C/40).

(3) I artikel 66.1 i Tripsavtalet föreskrivs att Tripsrådet ska ”efter vederbörligt motiverad begäran från en minst utvecklad medlem medge förlängning av denna tidsperiod”.

(4) Mobilisering och skydd av immateriella rättigheter är en viktig faktor för att främja socioekonomisk tillväxt, som t.ex. erkändes av ministrarna i det regionala förberedande mötet för Afrika i Dar es Salaam i mars 2013 inför det årliga ministermötets översyn i FN:s ekonomiska och sociala råd, där man efterlyste ökade ansträngningar att utveckla rättsliga och politiska ramar för bland annat immateriella rättigheter.

(5) De minst utvecklade medlemsländerna har vid genomförandet av Tripsavtalet gjort framsteg i olika takt och omfattning.

(6) Värdefulla åtgärder har redan vidtagits på området för immateriella rättigheter av ett antal minst utvecklade länder, men det är fortfarande så att de minst utvecklade länderna har särskilda behov och krav och fortsätter att möta ekonomiska, finansiella och administrativa hinder, vilket innebär att de har ett behov av flexibilitet och ytterligare tid för att genomföra bestämmelserna i Tripsavtalet.

(7) Det är därför nödvändigt att förlänga övergångsperioden för genomförande av Tripsavtalet för de minst utvecklade medlemsländerna i Världshandelsorganisationen (WTO).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Den ståndpunkt som Europeiska unionen ska inta inom Världshandelsorganisationens Tripsråd rörande begäran om förlängning av övergångsperioden enligt artikel 66.1 i Tripsavtalet för de minst utvecklade medlemsländerna är att de minst utvecklade länderna inte bör vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna i Tripsavtalet, med undantag för artiklarna 3, 4 och 5, under en period som inte är längre än den förlängning som tidigare beviljades 2005, eller fram till dess att de upphör att vara ett minst utvecklat medlemsland, beroende på vilken dag som infaller först.

2. Under denna förlängning får de minst utvecklade länderna inte sänka sin befintliga skyddsnivå för immateriella rättigheter under de normer som fastställs i Tripsavtalet.

3. Under denna förlängning ska vederbörlig hänsyn tas till hur långt genomförandet av Tripsavtalet kommit i de olika minst utvecklade länderna, och hur tekniskt stöd och program för kapacitetsuppbyggnad kan ytterligare användas för att komma till rätta med brister, med huvudsaklig inriktning på områden med störst omedelbar nytta.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande